

σάρκα πὸν σκιρτᾷ, τὰ μάτια πὸν λάμπουν, τὰ χεῖλη πὸν χαμογελοῦν.

Γι αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος θᾶταν προτιμότερο νὰ κατέκειται παρὰ νὰ στέκεται, νὰ κλαίει παρὰ νὰ γελᾷ.

Ξέρουν πὼς εἶναι σημαδεμένοι γιὰ πάντα, μὲ τὸ ἀνεξάλειπτο κι ἀτιμωτικὸ σημάδι, πὸν τόσο μίσησαν οἱ ἴδιοι στοὺς ἄλλους καὶ τόσο πάσχισαν γιὰ ν' ἀποβάλουν, ἀλλὰ μάταια, καὶ γι' αὐτὸ δηλητηριάζουν.

Δηλητηριάζουν γιὰ νὰ—δῆθεν—θεραπεύσουν μ' αὐτὸν τὸν τρόπο.

Εἶναι οἱ ἀγῦρτες πὸν κηρύττουν τὸ ἔλκος γιὰ παγκόσμια πανάκεια.

Γιὰ μερικοὺς, ἡ ἐπιτυχία, ἡ ὑπαρξίς των αὐτῇ, εἶναι στενὰ ἀλληλέγγυη μὲ τὴ μόλυνσι τῶν ἄλλων.

.....

Ὅχι, ἡ ζωὴ δὲν σέρνει μαζί της κανένα δηλητήριο· ἡ λειτουργία της ἀπαιτεῖ καὶ σημαίνει τὴν τέλεια καθαριότητα τῆς μηχανῆς. Εἶναι ἡ ζωὴ μηχανισμὸς ἀπίστευτος πὸν στίλβει σὰ καθρέφτης. Ὅ,τι πράγματι ζεῖ καὶ κινεῖται μέσα μας δὲν περιέχει καμιὰ σῆψι.

Δὲν εἶναι ποτὲ οἱ σάπιοι ἴστοι πὸν ἀναπλάσσονται ὕστερα ἀπὸ ἓνα τραῦμα ἢ ἀρρώστεια, ἀλλὰ νέοι ἴστοι πὸν παρέμειναν ὑγιεῖς, ἀθικτοὶ ἀπὸ τὴν προσβολὴ τοῦ κακοῦ. Τὸ ὑγιὲς δημιουργεῖται ἀπ' τὸ ὑγιὲς καὶ ὄχι ἀπ' τὸ σάπιο. Κι ἡ μόνη θεραπεία ἀπὸ μερικὰ μολύσματα εἶναι νὰ παρέρχεται κανεὶς χωρὶς πολὺ νὰ τὰ παρατηρεῖ.

Πλάττετε λοιπὸν τὴ ζωὴ σας, ἀπ' ὅ,τι τὸ ὑγιὲς ὑπάρχει μέσα σας, ἐλεύθερα κι ὥραϊα καὶ μὲ χάρη, ἀδιαφορόντας γιὰ ὅ,τι τὸ ἄρρωστο ἐκληρονομήσατε.

Ὁ νοῦς σας μόνον στὰ δηλητήρια πὸν οἱ ἴδιοι προσθέτετε στὸν ὀργανισμό σας.

Γ. ΒΡΙΣΙΜΙΤΖΑΚΗΣ

Ο ΛΥΠΗΜΕΝΟΣ ΣΑΤΥΡΟΣ

Εἴταν ἡ πρώτη βραδιά ἀπόψε πὸν ὁ Στάμος Βαρδούνης, μισόκοπος μαγαζάτορας, ἐκεῖ δὲ κατὰ τὴν ὁδὸ Ἀχαρνῶν, κοιτοῦσε τὴ γυναῖκα του μ' ἓνα ὕφος ἀπροσ-

διόριστης ειρωνίας. Καθώς καθόταν ἀντίκρου της, προστά σὲ μιὰ φρουτιέρα γεμάτη μῆλα καὶ τραγάνιζε σιωπηλὰ μιὰ κάτασπρη φέτα βουτηγμένη σὲ κόκκινο κρασί, φαινόταν πὼς μέσα του εἶχε τὴν ἀπόφασιν νὰ κάμει μιὰ πράξη τελειωτική. Ἀνεβοκατέβαινε λοξὰ ἡ ματινὶ του σ' ὀλάκερο τὸ σταφιδιασμένο πρόσωπό της· στεκόταν στὰ μουστάκια της, στὴν ἑλιά πού ξεφύτρωνε στὸ δεξὶ μάγουλό της, στὶς βαθιὲς ζαρωματιῆς πὺν κυκλογύριζαν τὰ χεῖλη της, στὰ ξασπρισμένα μαλλιά της, στὰ χωρὶς ἔκφραση, ξεχλωμένα, ἀσπρογάλανα μάτια της· στὰ δικά του ὕγρα, λαγοκοιμισμένα μάτια ὑπῆρχε ὅλη ἡ πονηριὰ τοῦ ζώου, πὺν παραφυλάει τὴν εὐκαιρὴ στιγμὴ νὰ πέσει πάνω στὸ θῦμα του· γι' ἄλλους ἓνα τέτοιο περιστατικό— ν' ἀπατήσουν τὴ γυναῖκα τους—δὲν εἶναι καὶ σπουδαῖο πράγμα· μὰ γιὰ τὸ Στάμο Βαρδούνῃ, εἶχε ὅλη τὴν ἀπροσμέτρητὴ σημασία μιᾶς τραγικῆς ἐξιλέωσης· νά: ἐξιλέωνε ὅλη τὴ σακατεμένη του ζωὴ, τὰ κλεισμένα του νιάτα, τὴν ἀτέλειωτὴ πλήξη του, τὴν ἀηδία του καὶ τὴ χάνωσή του.

Καιρὸ καθόταν καὶ τὸ σκεδίαζε, καθὼς μετροῦσε τὸ μεταξωτὸ μερσίμι στὰ κοριτσόπουλα τῆς γειτονιάς καὶ καθὼς ἔβλεπε τὸ κορμί τους ν' ἀεροσαλεύει καὶ νὰ συνταράζεται μέσ' ἀπὸ τ' ἀνάλαφρα φορεματάκια τους. Ὁρισμένως, ὁ γέρος αὐτὸς— ἓνας μισόκοπος ἐκεῖ πέρα πὺν εἶχε πρόωρα γηράσει, εἶταν ἓνας σάτυρος, ἀληθινός· μὰ ἓνας σάτυρος, πὺν δὲν εἶχε βρεῖ τὸ δρόμο του. Ἡ φτώχεια κ' ἡ ἀνημποριὰ τὸν εἶχαν σφίξει γερὰ στὴ σιδερένια τους τανάλια· ἡ ζωὴ τὸν εἶχε μάθει νὰ κρύβει τοὺς πόθους του, ν' ἀγωνίζεται μὲ τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸ του, νὰ κουλουριάζεται καὶ νὰ μαζεύεται σὰν τὸ δαρμένο σκυλί. Κ' εἶταν ἀπὸ μιὰ σκέψη στενὰ ὑπολογιστική, πὺν παντρεύτηκε τὴ Μαριάννα μὲ τὸ μαῦρο δασύτριχο μουστάκι κ' ἐκείνη τὴν ἀνεκδιήγητὴ κρεατοελιά· ἄχ! μιὰ τέτοια παντριά, εἶταν σωστὴ καταδίκη· μ' ὅλο πὺν ἡ γυναῖκα του εἶταν γλυκιὰ καὶ περιποιητική καὶ πρόθυμη πάντα στὶς προσταγὰς του καὶ δούλευε σὰν τὸ σκυλὶ νύχτα-μέρα στὸ σπίτι κ' εἶχε τὸ νοῦ της καὶ στὸ μαγαζί. Ὁ Στάμος Βαρδούνῃς εἶταν πλασμένος γι' ἄλλη γυναῖκα, εἶταν πλασμένος γιὰ πολλὰς γυναῖκες. Κι ὅχι νὰ πῆς, πὼς εἶταν κ' αὐτὸς τίποτε σπουδαῖο ὑποκείμενο ἐκεῖ πέρα· δὲν ἔδειχνε τίποτε πιὸ πολὺ ἀπὸ μισόκοπος μαγαζάτορας· εἶχε μιὰ μύτη στρομπουλή, φουσκωμένη καὶ δυὸ ματάκια σὰν τοῦ ποντικοῦ κάτω ἀπὸ πυκνὰς στοῖβες φρύδια. Μὰ ἔλα πάλι, πὺν οἱ γυναῖκες τὸν βασινίζαν σ' ὅλη του τὴ ζωὴ· καμμιά φορὰ, χωμένος μέσα στὴν τρύπα του, στὸ μα-

γαζί του, ἔβλεπε νὰ περνάει μὲ γρήγορο βῆμα καμμιὰ λου-
σόζα κυρία, νὰ γλυστράει σὰν τὴ γάτα μέσα σ' ἓνα σταμα-
τημένο ταξί, ν' ἀνασαίνει ὅλα τ' ἀνοιξιὰτικα τριαντάφυλλα
μέσ' ἀπὸνα βαρὺ χειμωνιάτικο παλτὸ καὶ νάχει τὰ χεῖλη
ὅλο τρεμούλα γιὰ φιλί· ὁ Βαρδούνης μαζεudoίαν πιὸ πολὺ
μέσ' τὴν τρύπα του, μεθυσμένος ἀπὸ τὴν ἔκσταση μιᾶς
ἀγνώριστης εὐτυχίας. Καὶ δὲν μπορούσε νὰ κάνει τίποτε
περισσότερο παρὰ νὰ διαβάζει μυθιστορήματα· νὰ ὄνει-
ρεύεται τὶς φιδίσιας ἐκεῖνες γυναικοῦλες μὲ τὰ κορμιὰ ποὺ
εἴταν πλασμένα σὰν ἀπὸ λάστιχο, νὰ συντροφεύει τὶς πυρ-
γοδέσποινες στοὺς μυστικούς περιπάτους των καὶ νὰ κοι-
μᾶται μὲ τὶς μαρκησίες. Κ' ὕστερα νὰ γυρίζει στὴ νόμιμη
κλίνη του καὶ νὰ πλαγιάζει κοντὰ στὰ μουστάκια τῆς Μα-
ριάννας. Νὰ τῆς ξεφύγει, νὰ πᾶει νὰ γλεντήσῃ κρυφά, μο-
ναχός, δὲν εἴταν ὁ ἄνθρωπος ποὺ μπορούσε νὰ τὸ κάνει
ὅσο τολμηρὸς εἴταν στὴ σκέψη του, τόσο δειλὸς δει-
χνόταν στὴν καθημερινή του ζωὴ. Ὑστερα κι αὐτὰ τὰ πρά-
ματα θέλουν εὐθύμες συντροφίες, θέλουν παρέες νὰ σὲ πα-
ρασύρουν, νὰ σὲ σεργιανίσουν δῶ κ' ἐκεῖ, νὰ σὲ κάμουν νὰ
ξεχάσεις τὸν ἑαυτό σου, τὸ μαγαζάκι σου, τὶς κορδέλες καὶ
τὶς κόπιτσές σου καὶ νὰ σὲ πᾶνε μακριά, σὲ φωλιὲς μυστι-
κές, σ' ἀπάτητες, ἀγνωστες γειτονιές, νά!! — ὅπως γίνεται
καὶ στὰ μυθιστορήματα.

Τελευταῖα εἶχε γνωριστεῖ μὲ μιὰ τέτοια παρέα. Εἴταν
κάτι παιδιά, πολὺ νέοι μπροστά του, ποὺ τὸν εἶχαν κατα-
λάβει καὶ τὸν εἶχανε πάρει στ' ἀστεῖα, κι αὐτὸς καθόταν καὶ
τοὺς ξεμυστηρευόταν ὅλη του τὴ ζωὴ καὶ τοὺς ἔλεγε κάθε
του σκέψη.

— Τὸ Σαββάτο, τοῦ εἶχαν πεῖ, νάρθεις μαζί μας· θὰ
πᾶμε σ' ἓνα σπίτι καλὸ, νοικοκυρόσπιτο· ἔχουμε κάτι κορί-
τσια γνωστά μας ἐκεῖ, ἓνα κ' ἓνα. Μὴ σὲ νοιάζει, κάτι θὰ
γίνει...

Καὶ τοῦ ἔκλεισαν τὸ μάτι μὲ τέτοιο νόημα, ποὺ ἀνα-
τρίχιασε σύγκορμος ὁ κακομοῖρος. Μὰ αὐτὸ δὲν εἴταν πιά
ἓνα παραστράτημα· εἴταν μιὰ νίκη· μιὰ νίκη ἐνάντια στὴν
κακοτυχία του, ἐνάντια στὴν κλεισμένη του ζωὴ, ἐνάντια στὴ
γυναῖκα του μὲ τὸ μουστάκι καὶ τὴν κρεατοελιά κι ἄς μὴν τοῦ
ἔφταιγε τίποτε ἢ κακομοῖρα. Γιὰ τοῦτο ἀπόψε, καθισμένος
ἐκεῖ δά, ἀντίκρου τῆς, μπροστά στὴ φρουτιέρα μὲ τὰ μῆλα,
τὴν κοιτοῦσε μὲ μιὰ τέτοια ματιὰ εἰρωνίας· φαινόταν σὰ
νὰ τὴν κοροῖδευε, σὰ νὰ κρατιόταν νὰ μὴ τῆς φτύσει ὅλη
τὴν ἀηδία κατὰμουτρα, σὰ νὰ τῆς ἔλεγε :

— Άντε, κακομοιριασμένη, κοιμήσου στο μιλакό κρεββατάκι σου, ήσυχη-ήσυχη, ίσαμε το πρωτ' μην παραξενεύεσαι, πού με βλέπεις έτσι καλοντυμένο, φρεσκοξουρισμένο, ξανανιωμένο· το ξαίρεις δα πως απόψε έχουμε συνεδρίαση στο «σύλλογο». Μπορεί ν' αργήσω λιγάκι αϊ, τι να γίνει, συμφέροντα είναι αυτά, δεν τ' αφίνει ο κόσμος να πάνε χαμένα...

Του φαινόταν πως αποχαιρετούσε όλη του τη ζωή· καθόταν και κοίταζε ολόγυρά του την κάμαρη, το μεγάλο ρολόϊ του τοίχου που χτυπούσε τις ώρες επίσημα, την ανθοστήλη με το μισομαραμμένο σπαράγγι, τον κομμό με τα σκονισμένα του κομποτεχνήματα· έν' αλογατάκι ξυλένιο, δυο κουδουνίστρες αγορασμένες για το μωρό που επρόκειτο να κάμει κάποτε ή γυναίκα του και πού το γέννησε ψόφιο, ένα λαγουδάκι με κρεμασμένα αυτιά, ένα κινέζο που κουνοῖσε αδιάκοπα το κεφάλι του ανεβασμένο επάνω στη ράχη ενός άλλου κινέζου. Καθώς τα έβλεπε όλα αυτά, δεν καταστάλαζε καμμιὰ πίκρα μέσα του. Εΐταν φανερό πως αυτός δεν έμοιαζε με τους ανθρώπους, που νοιώθουν για τέτοια παραστρατήματα τύψη· αυτός περίμενε την ώρισμένη ώρα — δέκα τη νύχτα — με το ξαλάφρωμα του ανθρώπου, που ξεπληρώνει έν' αβάσταχτο χρέος. Μόνο που δεν ήθελε να καταλάβει τίποτε ή γυναίκα του· να του έλεγε τίποτες; εΐταν τόσο μαλακή, που ίσως-ίσως δε θα του αντιμιλούσε καθόλου· μα ένα τέτοιο αμάρτημα, μονάχα όταν γίνεται κρυφά, έχει γλύκα. Όρες-ώρες ξεχνιόταν, τον έπιανε σαν ένας φόβος, του φαινόταν πως όπου νάναι θάγοιγε το κρανίο του στα δυο κ' ή γυναίκα του θάβλεπε μέσα κεί ζουγραφισμένους τους στοχασμούς του· μα όταν γύριζε το μάτι του και την έβλεπε κι' αντίκρυζε πάλι τα ξεχυλωμένα ξασπρουλιάρικα μάτια της, ή καρδιά του ήσύχαζε, τον γέμιζε πάλι ή ευφροσύνη της προσμονής.

Κ' έτσι δα — με τούτη τη σκέψη και με την άλλη — ήρθε ή δέκα παρὰ τέταρτο. Έστειλε τη γυναίκα του να κοιμηθεί κι' αυτός φόρεσε το καινούργιο του παλτό και το σταχτί του καπέλλο, πήρε και το μπαστούνι του με το χρυσό χερούλι κ' έφυγε κλείοντας πίσω του θριαμβευτικά την πόρτα του σπιτιού του. Σα βρέθηκε στο πεζοδρόμιο χτύπησε δυνατά τα πόδια του κάμποσο πάνω στις πλάκες να ξεμουδιάσει, είπε κάνα δυο λόγια από μέσα του — αυτές τις μυστικές φωνούλες που φέρνει ίσαμε τα χείλη το ξεχείλισμα

τῆς καρδιάς — καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸν τόπο τῆς συναντήσεως. Τὸν περίμεναν ὅλοι ἐκεῖ· τὸν δέχτηκαν μὲ φωνές, μὲ χ' ἥλινα, μὲ χοντρολόγα, μὲ ἀστεῖα· τὸν ζάλισαν μὲ τὰ τινάγματα, μὲ τὰ χειροπιάσματά τους· λίγο καὶ θὰ τὸν ἔπιαναν στὰ χέρια νὰ τὸν πᾶνε στὴ γειτονικὴ ταβέρνα νὰ πιοῦνε πρῶτα κᾶνα δυὸ κρασιᾶ, ἔτσι γιὰ νὰ ξεσταθοῦν κιὰπὸ μέσα, νὰ στιλῶσουν τὰ πόδια τους. Κι αὐτὸς ἀφείθηκε νὰ τὸν πᾶνε, ὅπου θέλουν· μήπως δὲν εἶχε ξανανιώσει ἀπόψε, μήπως δὲν εἴταν ἀποφασισμένος νὰ χαρεῖ τὴ ζωὴ, νὰ πάρει τὸ αἷμα τοῦ πίσω γιὰ ὅλα τὰ περασμένα του νιάτα, γιὰ ὅλη του τὴν καταδίκη τριάντα χρόνων; Κ' ἔτσι τὸ ἕνα κρασι ἔγινε δυὸ καὶ τὰ δυὸ τέσσερα· κι ἄρχισε νὰ νιώθει τὸ κεφάλι βαρὺ, ἕνα σύννεφο ἦρθε καὶ κάθισε μπροστὰ στὰ μάτια του, δοκίμαζε κόπο νὰ βάλει σὲ σειρὰ τὰ λόγια του κι ὥς τόσο εἴταν εὐτυχισμένος, εὐτυχισμένος...

Ὑστερα ὅλα γινῆκαν σὰν σὲ ὄνειρο. Ὁ Βαρδούνης αἰσθάνθηκε νὰ τὸν σηκώνουν ἀπὸ τὴν καρέκλα του, νὰ τὸν σέρνουν κοντὰ τους, νὰ τὸν βγάζουν ἔξω στὸ πεζοδρόμιο, νὰ τὸν μπάζουν σ' ἕνα ταξί· πήγανε πολὺ δρόμο, ἐκεῖ πού ἔφτασαν, πού κατέβηκαν ἔμοιαζε μὲ ἔξοχή· ἕνας δρόμος ὁλοῖσος, δεξιὰ κι ἀριστερὰ πιπεριές· ἕνα σπίτι, σταθήκαν μπροστὰ· ἄκουσε ἕνα κουδούνι νὰ χτυπάει, μιὰ φωνή, κάποιον φώναξαν Νότη, κατόπι μερικὰ ὀνόματα: ἡ Ἑρασμία, ἡ Ἐλενίτσα, ἡ Καλλιοπίτσα, ἕνας φωτισμένος διάδρομος, μιὰ λατάνια στὴν ἄκρη μὲ μεγάλα ἀτελεῖωτα φύλλα, ἕνα δωμάτιο μὲ ἠλεκτρικά, μὲ μεγάλο τραπέζι, μιὰ πολυθρόνα. Τὰ παιδιὰ εἶπανε καλησπέρα· εἶπε κι' αὐτὸς καλησπέρα· τοῦ πήρανε τὸ καπέλλο, τοῦ τὸ κρέμασαν κάπου. Προσπάθησε νὰ συγκεντρωθεῖ στὸν ἑαυτό του, νὰ βάλει μιὰ τάξη στοὺς στοχασμούς του, νὰ κυριαρχήσει στὴ διάθεσή του· μόλις πού μπόρεσε ν' ἀνοίξει ἕνα παραθυράκι στὴ μέθη του· κ' εἶδε τὴ μιὰ, τὴν Ἑρασμία, πού φοροῦσε ἕνα φόρεμα τριανταφυλλί κ' εἶχε κατάμαυρα μαλλιά καὶ κάτασπρα δόντια· ἦρθε κοντὰ του τὸν εἶπε «χουσό» μου, τὸν χαϊδεψε στὰ λιγοστὰ μαλλιά· ὕστερα ἔπιασε τὴ γυμνὴ του φαλάκρα κ' ἔμπηξε ἕνα γέλιο, ἕνα τέτοιο γέλιο πού δὲν εἶχε ἀκούσει στὴ ζωὴ του ποτέ.

— Χά! χά! χά! τί μᾶς κουβαλήσατε, καλέ, αὐτὸν τὸ γεροξοῦρα ἐδῶ πέρα; Αὐτὸς δὲ μπορεῖ...

Δὲν ἄκουσε τίποτε ἄλλο. Θυμᾶται μονάχα, πὼς κάθησε ὦρα πολλὴ στὴ βαθιὰ πολυθρόνα, σὰν κοιμισμένος, κι' ἄκουγε ἕνα ἄλλο ρολοῖ νὰ χτυπάει τὶς ὥρες ἐπίσημα ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρό· τοῦ φαινόταν, πὼς βρίσκεται πάλι στὴν

κάμαρά του, μπροστά στη φρουτιέρα με τὰ μῆλα, ἀντίκρου στήν ξασπρισμένη γυναίκα του καὶ πὼς περιέμενε νάρθει ἡ ὥρα δέκα γιὰ νὰ πάρει τὸ καπέλλο του καὶ νὰ φύγει ἔβλεπε μέσα σ' ἓνα κιτρινόχρυσο θάμπωμα τὶς κονδουνίστρες τοῦ μωροῦ, πὺν γεννήθηκε ψόφιο καὶ τὸ λαγουδάκι με τὰ κρεμασμένα αὐτιά καὶ τουρχόταν νὰ βάλει τὸ κεφάλι του ἀνάμεσα στὰ χέρια του καὶ νὰ κλάψει ἄχ! πόσο χαροῦμενος, πόσο ξαλαφρωμένος θὰ εἶταν ὁ Στάμος Βαρδούνης νὰ βρισκόταν τὴν ὥρα τούτη χωμένος μέσα στὴ φωλίτσα του καὶ νὰ μετράει με τὸν πῆχυ τὸ μερσίμι καὶ νὰ μὴ βλέπει πιά τίποτε, τίποτε, οὔτε τὶς λουσόζες κυρίες πὺν ἀνάσαιναν τριανταφυλλὰ μέσα στὰ βαριά τους γουναρικά. . .

Μέσ' ἀπὸ τὴν ἄλλη κάμαρη γέλια ἠχοῦσαν στ' αὐτιά του· ἐκεῖ πέρα γλεντοῦσαν κι αὐτὸν τὸν εἶχαν ἀφήσει μοναχὸ νὰ κάθεται σ' ἐκείνη τὴν πολυθρόνα συλλογισμένους καὶ ν' ἀκούει ἔξω τὸν χειμωνιάτικο ἄνεμο νὰ σφυρίζει ἀνάμεσα στὰ γυμνά δέντρα λυπητερά. Εἶπε νὰ σηκωθεί νὰ φύγει, μὰ τὰ πόδια του εἶταν βαριά σὰ μολύβι· μιὰ νάρκη τὸν εἶχε μουδιάσει, μιὰ δίψα ὕπνου τοῦ ἐβάρυνε τὸ κορμί.

Ἡ πρώτη λοξὴ ἀχτίνα τῆς αὐγῆς ἔπεσε πάνω του καὶ τὸν ξύπνησε ἀπ' τὸ βύθισμά του. Μέσα στὸ σπίτι ἡσυχία. Προσπάθησε νὰ θυμηθεῖ — ἅ! ναὶ τὶ περιπέτεια πάλι καὶ τούτη! Ἐξω, ἀκουσε πάλι τὸν χειμωνιάτικο ἄνεμο — ξημέρωνε μιὰ ψυχρὴ θαμποφωτισμένη μέρα. Στάθηκε κι ἀκροάστηκε· ἔν' ἀμάξι περνοῦσε· ὕεσ' ἔν' αὐτοκίνητο — μιὰ κουβέντα, μιὰ φωνὴ μακρινή. Σηκώθηκε· εἶδε τὰ ροῦχα του ζαρωμένα, τὸ μπαστοῦνι του νὰ στέκει ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς κάμαρης, κοντὰ στὰ φύλλα τ' ἀτελείωτα τῆς λατάνιας, σὰ νὰ τὸν κοίταξε θλιβερά. . . Τὰ νιάτα, ἡ γυναίκα του, ἡ συνεδρίαση τοῦ συλλόγου, τὸ μαγαζί. . . Τὶ παράξενη φαντασμαγορία! . . .

Πῆρε τὸ καπέλλο του, τὸ μπαστοῦνι του καὶ βγῆκε ἔξω στὸ δρόμο. Γύρισε καὶ κοίταξε τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ. Ἄγνωστο σπίτι, μακρινὴ γειτονιά. Φώναξ' ἓνα ἀμάξι καὶ ἐγκαταλείφθηκε στὴν θλιβερὴν ἐπιστροφὴ. Ψηλαφητὰ μπῆκε στὸ σπίτι του. Ἀκουσε τὴ γυναίκα του νὰ ροχαλίζει. Εἶταν τόσο πρῶτ' ἀκόμα, μισοσκόταδο ἐκεῖ μέσα καὶ σιωπὴ. Γδύθηκε καὶ στάθηκε στὴν πόρτα τῆς κάμαρας, ἀντίκρου στὴν ἄσπιλη νόμιμη κλίνη. Κ' εἶταν ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ πιὸ λυπημένος κι ὁ πιὸ ἀξιολύπητος σάτυρος τῆς γῆς.